

**IZVJEŠTAJ O SPROVOĐENJU AKCIONOG PLANA ZA REALIZACIJU
STRATEGIJE RAZVOJA SISTEMA SOCIJALNE I DJEČJE ZAŠTITE U CRNOJ
GORI 2013-2017. GODINE, ZA 2014.GODINU**

Vlada Crne Gore usvojila je u junu 2013. godine Strategiju razvoja sistema socijalne i dječje zaštite u Crnoj Gori 2013-2017. godine, koja je donijeta u cilju preduzimanja neophodnih aktivnosti na poboljšanje socijalno-ekonomskog položaja građana, posebno lica koja imaju potrebu za uslugama i podrškom u oblasti socijalne i dječje zaštite.

Akcionim planom za realizaciju Strategije razvoja sistema socijalne i dječje zaštite u Crnoj Gori za period 2013-2014. godine, su predviđene mjere i aktivnosti, koje treba preduzeti u navedenom periodu, u cilju unaprjeđenja zaštite građana kojima je potreban odgovarajući oblik socijalne i dječje zaštite, identifikovanja potreba korisnika i strateško, međusistemski usklađenog planiranja usluga na različitim nivoima, razvoju usluga koje podržavaju život u zajednici, kao i uvođenju sistema kvaliteta u socijalnu i dječju zaštitu.

U skladu sa Zakonom o socijalnoj i dječjoj zaštiti u 2014.godini donijeti su i sljedeći podzakonski akti: Pravilnik o dopuni Pravilnika o bližim uslovima i standardima za obavljanje stručnih poslova u socijalnoj i dječjoj zaštiti; Pravilnik o bližim uslovima za pružanje i korišćenje usluga porodičnog smještaja-hraniteljstva i porodičnog smještaja; Pravilnik o bližim uslovima za pružanje i korišćenje, normativima i minimalnim standardima usluge smještaja u prihvatilištu-skloništu; Pravilnik o bližim uslovima za pružanje i korišćenje usluga, normativima i minimalnim standardima usluga smještaja djece i mladih u ustanovu i malu kućnu zajednicu; Pravilnik o bližim uslovima za obrazovanje, sastav i način rada socijalno ljekarske komisije; Pravilnik o medicinskim indikacijama za ostvarivanje prava na materijalno obezbjeđenje, dodatka za njegu i pomoć, ličnu invalidninu i naknadu zarade za rad sa polovinom punog radnog vremena; Pravilnik o bližim uslovima za pružanje i korišćenje, normativima i minimalnim standardima usluge smještaja odraslih i starih lica i Pravilnik o službenoj legitimaciji stručnih radnika centra za socijalni rad.

U decembru 2014.godine pravo na materijalno obezbjeđenje koristilo je 12.344 porodica sa 36.829 članova, ličnu invalidninu 1.951 lica, dodatak za njegu i pomoć 10.102 lica, zdravstvenu zaštitu 2.050 lica, troškove sahrane 35 lica, pravo na naknadu za novorođeno dijete 560 lica, dodatak za djecu 9.087 porodica sa 17.480 djece, troškove

ishrane u predškolskim ustanovama 1.052 lica, refundaciju naknade zarade i naknadu zarade za porodiljsko, odnosno roditeljsko odsustvo, naknadu po osnovu rođenja djeteta, refundaciju naknade zarade i naknadu zarade za rad sa polovinom punog radnog vremena 5.840 lica.

Ministarstvo rada i socijalnog staranja nastavilo je sa realizacijom projekta "Reforma sistema socijalne i dječje zaštite: Unaprjeđenje socijalne inkluzije", koji se realizuje iz sredstava Evropske unije (kroz fond IPA 2010), u iznosu od 3.000.000,00 eura. U cilju nastavka realizacije projekta, potpisan je Sporazum o zajedničkom finansiranju između UNDP-a i Vlade Crne Gore, kojim se omogućava realizacija projekta "Nastavak reforme sistema socijalni zaštite". Ukupna finansijska vrijednost sporazuma je 350.000,00 eura. Projekat će se realizovati za period jul 2014.godine-decembar 2015.godine.

U 2014. godini nastavljeno je sa realizacijom projekta „Socijalni karton - Informacioni sistem socijalnog staranja (ISSS)“ u Crnoj Gori. Ukupna vrijednost projekta je 1.279.979,00 €, a finansira ga Vlada Crne Gore sa 1.151.981,00 €, dok UNDP učestvuje sa 127.998,00€. Projekat "Socijalni karton – Informacioni sistem socijalnog staranja" je realizovan kao Faza I razvoja Integralnog informacionog sistema socijalnog staranja (ISSS), u periodu 2012-2014. godine. Po uspješno sprovedenoj implementaciji Faze I: *Socijalni karton – Informacioni sistem socijalnog staranja*, odlučeno je da se pristupi izgradnji *Faze II: Integrisani informacioni sistema socijalnog staranja (2015-2017. godine)*.

U novembru 2014. godine počela je realizacija aktivnosti na pružanju podrške partnerima u 6 opština u izradi Lokalnih planova za razvoj usluga socijalne i dječje zaštite, i to u opštini Herceg Novi, Kotor, Andrijevića, Rožaje, Danilovgrad i Žabljak. Obuke za lokalne samouprave za sprovođenje planova su planirane za drugi kvartal 2015. godine.

Podržane su 23 usluge socijalne zaštite: dnevni centri za stare, usluge personalne asistencije i dnevni centri za osobe sa invaliditetom, sos telefoni, sklonište za žrtve nasilja, usluge porodičnog savjetovišta, usluge rehabilitacije i resocijalizacije korisnika psihoaktivnih substanci, pomoć u kući i mobilni timovi za stare sa naglaskom na ruralna područja. Usluge su podržane u opštinama: Bar, Nikšić, Bijelo Polje, Šavnik, Plužine, Mojkovac, Ulcinj, Podgorica i Cetinje. Evidentirana su 3,322 korisnika.

U 2014. godini nastavilo se sa širenjem mreže dnevnih centara u Crnoj Gori. Do sada je osnovano devet dnevnih centara i to u: Bijelom Polju, Nikšiću, Pljevljima, Herceg Novom, Plavu, Ulcinju, Cetinju, Beranama i Mojkovcu. U decembru 2014.godine pravo na dnevni boravak koristilo je 136 djece.

Uslugu porodičnog smještaja-hraniteljstva i porodičnog smještaja koja je namijenjena djeci i mladima, trudnici, samohranom roditelju sa djetetom do navršene treće godine života, odraslom i starom licu, u decembru 2014.godine koristilo je 378 korisnika.

U 2014. godini potpisan je Memorandum o razumijevanju za osnivanje Male grupne kuće za djecu sa smetnjama u razvoju bez roditeljskog staranja u opštini Bijelo Polje. Ovu uslugu koristiće djece sa smetnjama u razvoju, koja su bez roditeljskog staranja u cilju njihove socijalizacije i integracije u zajednicu na principima jednakih mogućnosti, a u skladu sa njihovim sposobnostima. Nabavljena je i isporučena oprema i namještaj za Malu grupnu zajednicu u Bijelom Polju.

Usluga smještaja pruža se u javnim ustanovama socijalne i dječje zaštite. Usluga smještaja djece bez roditeljskog staranja i djece čiji je razvoj ometen porodičnim prilikama pruža se u JU Dječji dom »Mladost« u Bijeloj, gdje je u decembru 2014.godine boravilo 93 djece. Usluga smještaja djece i mladih sa poremećajem u ponašanju pruža se u JU Centar »Ljubović« u Podgorici, gdje je u decembru 2014.godine boravilo 13 djece. Usluga smještaja lica sa intelektualnim smetnjama i smetnjama autističnog spektra pruža se u JU Zavod »Komanski most« u Podgorici. gdje je u decembru 2014.godine boravilo 108 lica. Usluga smještaja odraslih lica sa invaliditetom i starih lica pruža se u JU Domu starih »Grabovac« u Risnu, gdje je u decembru 2014.godine boravilo 244 lica i JU Domu starih »Bijelo Polje« u Bijelom Polju, gdje je u decembru 2014.godini boravilo 113 lica. Usluga odmor i rekreacija djece korisnika materijalnog obezbjeđenja i djece bez roditeljskog staranja pruža se u JU »Lovćen« – Bečići, gdje je u ljetnjoj sezoni 2014.godine koristilo 3100 djece, a u zimskoj sezoni 600 djece. Za korisnike za koje se usluga smještaja ne može obezbijediti u Crnoj Gori, obezbjeđuje se u ustanovama van Crne Gore. U ustanovama van Crne Gore u decembru 2014.godine bilo je na smještaju 71 lica.

U 2014. godini Uredbom Vlade Crne Gore osnovan je Zavod za socijalnu i dječju zaštitu, u cilju obavljanja razvojnih, savjetodavnih, istraživačkih i drugih stručnih poslova u socijalnoj i dječjoj zaštiti.

Crna Gora

Ministarstvo rada i socijalnog staranja

IZVJEŠTAJ

**O SPROVOĐENJU AKCIONOG PLANA ZA REALIZACIJU STRATEGIJE
RAZVOJA SISTEMA SOCIJALNE I DJEČJE ZAŠTITE U CRNOJ GORI 2013-
2017.GODINE, ZA 2014. GODINU**

Podgorica, mart 2015.godine

U V O D

Vlada Crne Gore usvojila je u junu 2013. godine Strategiju razvoja sistema socijalne i dječje zaštite u Crnoj Gori 2013-2017. godine, koja je donijeta u cilju preduzimanja neophodnih aktivnosti na poboljšanju socijalno-ekonomskog položaja građana, posebno lica koja imaju potrebu za uslugama i podrškom u oblasti socijalne i dječje zaštite.

Akcionim planom za realizaciju Strategije razvoja sistema socijalne i dječje zaštite u Crnoj Gori za period 2013-2014. godine, su predviđene mjere i aktivnosti, koje treba preduzeti u navedenom periodu, u cilju unaprjeđenja zaštite građana kojima je potreban odgovarajući oblik socijalne i dječje zaštite, identifikovanja potreba korisnika i strateško, međusistemski usklađenog planiranja usluga na različitim nivoima, razvoju usluga koje podržavaju život u zajednici, kao i uvođenju sistema kvaliteta u socijalnu i dječju zaštitu.

U junu 2013. godini, donijet je novi Zakon o socijalnoj i dječjoj zaštiti ("Službeni list CG", broj 27/2013) koji je usklađen sa međunarodnim standardima i obavezama preuzetih ratifikacijom međunarodnih ugovora, prije svega onih koji se odnose na garancije ljudskih prava i sloboda i prava djeteta. Takođe, razlozi za donošenje ovog zakona se nalaze i u potrebi za ispunjenjem evropskih standarda u procesu pridruživanja Evropskoj uniji i harmonizaciji našeg zakonodavstva sa pravnom tekovinom evropske unije.

Izveštaj o primjeni Akcionog plana za realizaciju Strategije razvoja sistema socijalne i dječje zaštite za 2014. godinu, izradila je međuresorna radna grupa, u čijem sastavu su predstavnici Ministarstva rada i socijalnog staranja, Zavoda za socijalnu i dječju zaštitu, opštine i nevladinog sektora, koji se bave pitanjima iz oblasti socijalne i dječje zaštite. Ovim je ispoštovana potreba za ravnopravno učešće državnog, lokalnog i nevladinog sektora.

Izveštaj sadrži pregled mjera i aktivnosti predviđenih Akcionim planom za 2014. godinu, na osnovu kojih će Vlada Crne Gore i šira javnost imati uvid u napredak postignut u navedenim oblastima, u 2014. godini.

UNAPRJEĐENJE ZAŠTITE GRAĐANA KOJIMA JE POTREBAN ODGOVARAJUĆI OBLIK SOCIJALNE I DJEČJE ZAŠTITE

Zakonom o socijalnoj i dječjoj zaštiti unaprijeđena je oblast materijalnih davanja, kao i oblast usluga socijalne i dječje zaštite.

Navedenim zakonom utvrđene su visine materijalnih davanja iz oblasti socijalne i dječje zaštite, kao i usklađivanje visine naknada polugodišnje (01. januara i 01. jula tekuće godine) sa kretanjem troškova života i prosječne zarade zaposlenih na teritoriji Crne Gore na osnovu statističkih podataka za predhodno polugodište u procentu koji predstavlja zbir polovine procenta rasta, odnosno pada troškova života i polovine procenta rasta, odnosno pada zarada.

U skladu sa navedenim Ministarstvo rada i socijalnog staranja donijelo je Odluku o usklađivanju visine osnova za ostvarivanje prava na materijalno obezbjeđenje i visine materijalnih davanja iz socijalne i dječje zaštite („Službeni list CG”, broj 32/14) koja se primjenjivala od 01.jula 2014.godine do 31.decembra 2014.godine.

Visina materijalnih davanja iznosi: materijalno obezbjeđenje za pojedinca, odnosno porodicu koji nemaju prihoda iznosila je od 63,70 eura za pojedinca do 121,10 eura za porodicu sa pet i više članova; za lice koje je bilo dijete bez roditeljskog staranja 121,10 eura; korisnika lične invalidnine 109,15 eura; korisnika dodatka za njegu i pomoć 63,20 eura; korisnika naknade za novorođeno dijete 105,50 eura; dodatka za djecu za dijete korisnika materijalnog obezbjeđenja 19,10 eura, dodatka za djecu za korisnika njege i pomoći 25,70 eura, dodatka za djecu za korisnika lične invalidnine 31,90 eura, dijete bez roditeljskog staranja 31,90 eura, dijete čiji je roditelj, usvojilac, staralac, hranitelj, odnosno lice kome je dijete povjereno na njegu, vaspitanje i obrazovanje kao korisnik materijalnog obezbjeđenja zasnovao radni odnos na osnovu sporazuma o aktivnom prevazilaženju nepovoljne socijalne situacije 19,10 eura; po osnovu rođenja djeteta za lice koje je na evidenciji Zavoda za zapošljavanje Crne Gore i redovnog studenta 63,70 eura.

U decembru 2014.godine pravo na materijalno obezbjeđenje koristilo je 12.344 porodica sa 36.829 članova, ličnu invalidninu 1.951 lica, dodatak za njegu i pomoć 10.102 lica, zdravstvenu zaštitu 2.050 lica, troškove sahrane 35 lica, pravo na naknadu za novorođeno dijete 560 lica, dodatak za djecu 9.087 porodica sa 17.480 djece, troškove ishrane u predškolskim ustanovama 1.052 lica, refundaciju naknade zarade i naknadu zarade za porodiljsko, odnosno roditeljsko odsustvo, naknadu po osnovu rođenja

djeteta, refundaciju naknade zarade i naknadu zarade za rad sa polovinom punog radnog vremena 5.840 lica.

Zakonom o socijalnoj i dječjoj zaštiti utvrđene su usluge u oblasti socijalne i dječje zaštite: procjena i planiranje; podrška za život u zajednici; savjetodavno-terapijska i socijalno- edukativna usluga; smještaj; neodložne intervencije i druge usluge čime se podstiče razvoj raznovrsnih i uvođenje novih usluga socijalne i dječje zaštite u zajednici i uključivanje u oblast pružanja usluga što više različitih aktera. Takođe, zakon predviđa propisivanje minimalnih standarda za pružanje usluga socijalne i dječje zaštite, koji će omogućiti da se usluge na teritoriji Crne Gore pružaju i razvijaju na ujednačen način. Zakonom je utvrđen postupak za dobijanje licence za organizacije i stručne radnike iz oblasti socijalne i dječje zaštite, kao i postupak akreditacije programa obuke, odnosno programa pružanja usluge u kome se ocjenjuje da li program obuke, odnosno program pružanja usluge namijenjen stručnim radnicima i stručnim saradnicima ispunjava utvrđene standarde za akreditaciju.

U skladu sa Zakonom o socijalnoj i dječjoj zaštiti u 2014. godini donijeti su:

1. Pravilnik o dopuni Pravilnika o bližim uslovima i standardima za obavljanje stručnih poslova u socijalnoj i dječjoj zaštiti („Sl.list CG, broj 14 /14);
2. Pravilnik o bližim uslovima za pružanje i korišćenje usluga porodičnog smještaja-hraniteljstva i porodičnog smještaja („Sl.list CG, broj 19 /14);
3. Pravilnik o bližim uslovima za pružanje i korišćenje, normativima i minimalnim standardima usluge smještaja u prihvatilištu-skloništu („Sl.list CG, broj 26 /14);
4. Pravilnik o bližim uslovima za pružanje i korišćenje usluga, normativima i minimalnim standardima usluga smještaja djece i mladih u ustanovu i malu kućnu zajednicu („Sl.list CG, broj 43 /14);
5. Pravilnik o bližim uslovima za obrazovanje, sastav i način rada socijalno ljekarske komisije („Sl.list CG, broj 44 /14);vezano za pravo na dodatak za njegu i pomoć i ličnu invalidninu
6. Pravilnik o medicinskim indikacijama za ostvarivanje prava na materijalno obezbjeđenje, dodatka za njegu i pomoć, ličnu invalidninu i naknadu zarade za rad sa polovinom punog radnog vremena („Sl.list CG, broj 58 /14);
7. Pravilnik o bližim uslovima za pružanje i korišćenje, normativima i minimalnim standardima usluge smještaja odraslih i starih lica („Sl.list CG, broj 58 /14);
8. Pravilnik o službenoj legitimaciji stručnih radnika centra za socijalni rad („Sl.list CG, broj 59 /14).

Odluke:

1. Odluka o usklađivanju visine osnova za ostvarivanje prava na materijalno obezbjeđenje i visine materijalnih davanja iz socijalne i dječje zaštite (“Službeni list CG”, broj 6/14);

2. Odluka o izmjenama i dopuni Odluke o organizovanju Javne ustanove za smještaj lica sa posebnim potrebama ("Službeni list CG", broj 13/14);
3. Odluka o izmjenama i dopuni Odluke o organizovanju Javne ustanove za odmor i rekreaciju djece ("Službeni list CG", broj 13/14);
4. Odluka o izmjenama i dopuni Odluke o organizovanju Javne ustanove za smještaj djece i mladih bez roditeljskog staranja i djece čiji je razvoj ometen porodičnim prilikama ("Službeni list CG", broj 13/14);
5. Odluka o izmjenama i dopuni Odluke o organizovanju Javne ustanove za smještaj djece i mladih ("Službeni list CG", br. 13/14 i 25/14);
6. Odluka o izmjenama i dopuni Odluke o organizovanju Javne ustanove za smještaj odraslih-invalidnih i starih lica ("Službeni list CG", broj 13/14);
7. Odluka o izmjenama i dopuni Odluke o organizovanju Javne ustanove za smještaj odraslih-invalidnih i starih lica „Bijelo Polje“ ("Službeni list CG", broj 13/14);
8. Odluka o organizovanju javnih ustanova centara za socijalni rad ("Službeni list CG", broj 13/14);
9. Odluka o osnivanju Javne ustanove za Prijestonicu Cetinje ("Službeni list CG", broj 13/14);
10. Odluka o izmjenama odluke o organizovanju Javne ustanove za smještaj djece sa poremećajima u ponašanju ("Službeni list CG", broj 32/14);
11. Odluka o usklađivanju visine osnova za ostvarivanje prava na materijalno obezbjeđenje i visine materijalnih davanja iz socijalne i dječje zaštite ("Službeni list CG", broj 32/14).

U skladu sa Zakonom o elektronskim komunikacijama donijet je Pravilnik o utvrđivanju liste kategorija korisnika posebnih povoljnosti u korišćenju usluga univerzalnog servisa („Sl.list CG, broj 52 /14).

Program subvencioniranja potrošača električne energije je nastavljen i u 2014. godini. Korisnici su imali popust od 40% i to za iznos računa od 60 eura, a ukoliko je račun bio veći, tada se isti umanjivao za iznos od 24 eura. Ovaj program koristili su: korisnici materijalnog obezbjeđenja; korisnici dodatka za njegu i pomoć; korisnici prava na ličnu invalidninu; smještaja na porodični smještaj-hraniteljstvo i porodični smještaj; korisnici prava na materijalno obezbjeđenje boraca; nezaposleno lice kojem je utvrđen status invalida rada II i III kategorije u smislu propisa o penzijskom i invalidskom osiguranju ukoliko prihod njegovog domaćinstva ne prelazi 158.70 eura; nezaposleno lice ometeno u razvoju koje je razvrstano u određenu kategoriju i stepen ometenosti u skladu sa posebnim zakonom, a završilo je obrazovanje u specijalnoj školi; nezaposleno lice ometeno u razvoju koje je razvrstano u određenu kategoriju i stepen ometenosti u skladu sa posebnim zakonom, a završilo je redovno obrazovanje i nezaposleno lice koje je završilo obrazovanje uz prilagođeno izvođenje obrazovnog programa i pružanje dodatne stručne pomoći ili posebnom obrazovnom odnosno vaspitnom programu u skladu sa posebnim zakonom.

Rezultati primjene programa subvencioniranja potrošača električne energije za korisnike socijalno zaštitnih prava za period januar- decembar 2014. godine, dati su u narednoj tabeli:

Mjesec	Broj potrošača	Iznos subvencije
JANUAR	15.658	225.752,56
FEBRUAR	15.744	209.966,34
MART	15.830	217.614,43
APRIL	15.942	210.239,85
MAJ	15.990	208.682,62
JUN	16.070	199.741,72
JUL	16.258	206.794,43
AVGUST	16.309	213.820,78
SEPTEMBAR	16.532	214.692,78
OKTOBAR	16.603	224.733,92
NOVEMBAR	16.656	228.180,46
DECEMBAR	16.664	233.438,71
UKUPNO:		2.393.916,88

Ministarstvo rada i socijalnog staranja nastavilo je sa realizacijom projekta "Reforma sistema socijalne i dječje zaštite: Unaprjeđenje socijalne inkluzije", koji se realizuje iz sredstava Evropske unije (kroz fond IPA 2010), u iznosu od 3.000.000,00eura. Cilj ovog projekta je da se olakša pristup ranjivih, socijalno isključenih grupa stanovništva sveobuhvatnim, inkluzivnim i održivim uslugama koje se pružaju u porodici i zajednici. U 2014. godine, u okviru ovog projekta realizovane su aktivnosti koje se mogu svrstati u sledeće grupe: jačanje političkog, pravnog i institucionalnog okvira, jačanje kapaciteta svih subjekata uključenih u reformu sistema socijalne i dječje zaštite, razvoj usluga socijalne i dječje zaštite u porodici i zajednici, unaprjeđenje međusektorske saradnje, kao i promocija i jačanje svijesti o reformi sistema socijalne i dječje zaštite. U cilju nastavka realizacije projekta, potpisan je Sporazum o zajedničkom finansiranju između

UNDP-a i Vlade Crne Gore, kojim se omogućava realizacija projekta "Nastavak reforme sistema socijalni zaštite". Ukupna finansijska vrijednost sporazuma je 350.000,00 eura. Projekat će se realizovati za period jul 2014.godine-decembar 2015.godine.

U 2014. godini nastavljeno je sa realizacijom projekta „Socijalni karton - Informacioni sistem socijalnog staranja (ISSS)“ u Crnoj Gori. Ukupna vrijednost projekta je 1.279.979,00 €, a finansira ga Vlada Crne Gore sa 1.151.981,00 €, dok UNDP učestvuje sa 127.998,00€. Projekat Socijalni karton, je jedan od osnovnih stubova reforme sistema, koji će značajno unaprijediti način rada centara za socijalni rad i istovremeno ostvariti uštede u dijelu administrativnih troškova sistema socijalne zaštite. Projekat "Socijalni karton – Informacioni sistem socijalnog staranja" je realizovan kao Faza I razvoja Integralnog informacionog sistema socijalnog staranja (ISSS), u periodu 2012-2014. godine. ISSS omogućava razmjenu informacija, ne samo među centrima za socijalni rad i Ministarstvom, već i kroz interoperabilnost sa devet institucija sistema sa kojima ISSS ima automatsku razmjenu podataka, a kojima se utvrđuje imovinski status pojedinca odnosno porodice, kao i drugih podataka neophodnih za ostvarivanje prava na materijalna davanja. Po uspješno sprovedenoj implementaciji Faze I: *Socijalni karton – Informacioni sistem socijalnog staranja*, odlučeno je da se pristupi izgradnji Faze II: *Integrirani informacioni sistema socijalnog staranja* (2015-2017. godine). U okviru ove faze uradiće se nadogradnja funkcionalnosti i sprovesti intenzivni monitoring sistema izgrađenog u okviru Faze I; izgradiće se informacioni sistem za sve ustanove socijalne i dječje zaštite. Uspostaviće se automatska razmjena podataka pogotovo u dijelu koje se tiče postupaka vezano za nasilje u porodici (policija, zdravstvo, tužilaštvo i sudstvo), unaprijediće se razmjena podataka između centara i opštinskih sekretarijata za socijalno staranje,

U cilju informisanja javnosti o sistemu socijalne i dječje zaštite na portal Ministarstva rada i socijalnog staranja redovno se ažuriraju podaci koji se odnose na aktivnosti Ministarstva, kao i propisi i dokumenti iz oblasti socijalne i dječje zaštite (zakon, podzakonski akti, strateški dokumenti, odluke i dr.)

IDENTIFIKOVANJE POTREBA KORISNIKA I STRATEŠKO, MEĐUSISTEMSKI USKLAĐENO, PLANIRANJE USLUGA NA RAZLIČITIM NIVOIMA

U saradnji sa Zajednicom opština Crne Gore izrađeno je Uputstvo o jedinstvenom postupanju u procesu izrade, usvajanja i implementacije lokalnih planova usluga i dostavljeno svim opštinama u Crnoj Gori. Lokalni plan za razvoj usluga sadrži: detaljnu analizu situacije u lokalnoj zajednici, pregled relevantnih strateških dokumenata, pregled ključnih institucija i organizacija koje se bave socijalnom zaštitom, identifikovane ključne probleme na polju socijalne inkluzije uključujući barijere sa kojima se susrijeću različite ugrožene kategorije i akcioni plan sa definisanim rezultatima, vremenskim okvirom, indikatorima uspješnosti i izvorima sredstava, kao i plan komunikacije.

Proces izrade Lokalnih planova za unaprjeđenje socijalne inkluzije – razvoj usluga socijalne zaštite je participativan proces uz direktno učešće predstavnika javnih ustanova, organizacija civilnog društva, opštinskih organizacija Crvenog krsta, Zavoda za zapošljavanje, domova zdravlja, vjerskih organizacija i lokalne samouprave. Lokalni plan, između ostalog, daje detaljnu analizu stanja i potreba zajednice za uslugama socijalne i dječje zaštite, opis institucija koje pružaju usluge socijalne zaštite na lokalnom nivou za zadovoljavanje potreba ranjivih grupa.

Lokalni planovi za unaprjeđenje socijalne inkluzije – razvoj usluga socijalne zaštite služe lokalnim akterima da na pravi način planiraju razvoj i finansiranje lokalnih usluga socijalne zaštite za sve identifikovane ranjive grupe (stara lica, lica sa invaliditetom, žrtve zlostavljanja, zanemarivanja i nasilja u porodici, djeca bez roditeljskog staranja, djeca sa smetnjama i teškoćama u razvoju itd.).

Podržana je izrada Lokalnih planova u 15 opština. Lokalni parlamenti u Podgorici, Baru, Bijelom Polju, Nikšiću, Šavniku, Plužinama, Cetinju, Mojkovcu, Beranama, Budvi i Plavu su usvojili planove; izrađeni su finalni nacrti planova u Ulcinju, Pljevljima, Tivtu i Kolašinu i u procesu su usvajanja. Započet je proces izrade nacrtu planova u Herceg Novom, Kotoru, Rožajama, Andrijevici, Žabljaku i Danilovgradu.

U novembru 2014. godine počela je realizacija aktivnosti na pružanju podrške partnerima u 6 opština u izradi Lokalnih planova za razvoj usluga socijalne i dječje zaštite, i to u opštini Herceg Novi, Kotor, Andrijevica, Rožaje, Danilovgrad i Žabljak. Obuke za lokalne samouprave za sprovođenje planova su planirane za drugi kvartal 2015. godine.

Lokalni plan akcije (LPA) za djecu je strateški dokument čiji je cilj stvaranje pogodnog okruženja za djecu u skladu sa principima definisanim u Konvenciji za prava djeteta. Navedeni dokument definiše kratkoročne, srednjoročne i dugoročne mjere i prioritete akcije za određen vremenski period, radi stvaranja okruženja koje podstiče razvoj djece i mladih i stvara uslove za njihovo aktivno učešće u životu i radu lokalne zajednice. U 12 opština su izrađeni lokalni planovi akcije za djecu.

Shodno Zakonu o zaštiti od nasilja u porodici, u okviru svih centara za socijalni rad, formirani su multidisciplinarni timovi, koji pružaju potpunu i koordiniranu zaštitu žrtvama porodičnog nasilja. Centar za socijalni rad, zdravstvena ustanova, kao i drugi organi i ustanove koje se bave zaštitom žrtava dužni su da, bez odlaganja, pruže zaštitu i pomoć žrtvi u skladu sa svojim nadležnostima. Kada se radi o socijalnoj zaštiti, ovaj zakon propisuje da socijalna zaštita žrtve obuhvata materijalnu i nematerijalnu pomoć, smještaj i usluge socijalnog rada, u skladu sa zakonom kojim se uređuje socijalna i dječja zaštita. Praksa je pokazala da postoji realna potreba za postojanjem multidisciplinarnih timova za zaštitu od nasilja u porodici. U 2014. godini u centrima za socijalni rad evidentirane su 674 žrtve nasilja. Od toga su 310 djeca, 281 žene, 50 muškarci i 33 stara lica. Evidentirano je najviše emocionalnog nasilja, zatim fizičkog, ekonomskog i seksualnog,

koje je prepoznato u 13 slučajeva. Centri za socijalni rad reagovali su savjetodavno u navedenim slučajevima; pružena je psihološka podrška u velikom broju njih, urađena je procjena rizika, izrađeni su individualni planovi za žrtvu, pružena je pravna pomoć žrtvama, kao i određivanje povjerljivog lica iz centra za socijalni rad.

U 2014.godini potpisan je Protokol o jačanju međusektorske saradnje za prevenciju institucionalizacije djece od strane Ministarstva rada i socijalnog staranja, Ministarstva prosvjete i Ministarstva zdravlja. Takođe, organizovana je prezentacija Protokola o jačanju međusektorske saradnje za prevenciju institucionalizacije djece za 70 predstavnika tri sektora – socijalnog staranja, prosvjete i zdravlja.

U cilju pružanja podrške institucionalnoj, strukturnoj i organizacionoj transformaciji JU ustanove "Komanski most" izrađen je Plan transformacije. Plan se fokusira na prevenciji daljih prijema korisnika i na postepenoj deinstitutionalizaciji sadašnjih korisnika kroz razvoj vještina za samostalan život i pružanje adekvatnih alternativnih usluga u okviru porodice i zajednice. Plan transformacije promovise prava i učešće lica sa invaliditetom u društva u cilju poboljša kvalitet života i zaštitu od diskriminacije u skladu sa principima i stavovima Konvencije UN-a o pravima lica sa invaliditetom.

U 2014.godini izrađen je Nacrt operativnog plana transformacije JU Dječji dom „Mladost“ u Bijeloj .

U januaru 2014. godine, formiran je Savjet za prava djeteta. Zadatak Savjeta je da prati primjenu Nacionalnog plana akcije za djecu od 2013. do 2017. godine, štiti i unapređuje prava djeteta u oblasti socijalne i dječje zaštite, zdravstvene zaštite, vaspitanja i obrazovanja i drugim oblastima od značaja za zaštitu prava i interesa djeteta, prati primjenu propisa koji se odnose na zaštitu prava djeteta, prati izvršavanje obaveza Crne Gore koje proizilaze iz Konvencije o pravima djeteta i drugih međunarodnih dokumenata koji se odnose na zaštitu prava djeteta, inicira donošenje propisa za unapređenje i zaštitu prava djeteta, unapređuje saradnju sa lokalnom samoupravom u procesu implementacije i zaštite prava djeteta, unapređuje saradnju sa nevladinim organizacijama u procesu implementacije i zaštite prava djeteta i upoznaje javnost o pravima djeteta i obavještava o stanju prava djeteta. Savjet za prava djeteta čine predstavnici: Ministarstva rada i socijalnog staranja, Ministarstva finansija, Ministarstva zdravlja, Ministarstva prosvjete, Ministarstva unutrašnjih poslova, Ministarstva kulture, Ministarstva pravde, Sekretarijata za zakonodavstvo, dijete, na predlog Centra za prava djeteta Crne Gore, Zavoda za statistiku, NVO Saveza udruženja roditelja djece i omladine sa teškoćama u razvoju "Naša inicijativa", NVO Nacionalne asocijacije roditelja djece i omladine sa smetnjama u razvoju CG „NARDOS“ i NVO Udruženja roditelja, djece i omladine sa smetnjama u razvoju "Pružite nam šansu".

Savjet za brigu o licima sa invaliditetom bavi se zaštitom i unaprjeđenjem prava lica s invaliditetom u oblastima socijalne i zdravstvene zaštite, vaspitanja i obrazovanja,

radnog osposobljavanja i zapošljavanja, iniciranje donošenja propisa za razvoj i unaprjeđivanje prava lica s invaliditetom, predlaganje mjera za poboljšanje kvaliteta života ovih lica, informisanje javnosti o pravima, mogućnostima i potrebama lica s invaliditetom u cilju uklanjanja predrasuda i barijera u odnosu na ta lica. Savjet čine predstavnici: Ministarstva rada i socijalnog staranja, Ministarstva finansija Ministarstva zdravlja, Ministarstva prosvjete, Ministarstva pravde, Ministarstva održivog razvoja i turizma, Ministarstva za ljudska i manjinska prava, Sekretarijata za zakonodavstvo, Zavoda za zapošljavanje Crne Gore, i pet predstavnika NVO („Udruženje Plegije“ iz Nikšića, Savez udruženja roditelja sa teškoćama u razvoju „Naša inicijativa“ iz Podgorice, Organizacije slijepih za Bar i Ulcinj, Nacionalne asocijacije roditelja djece i omladine sa smetnjama u razvoju CG „NARDOS“ i „Sunčev zrak“ iz Igala). U 2014. godini održane su 4 sjednice Savjeta za brigu o licima sa invaliditetom, na kojima se raspravljalo o aktuelnim temama koja se odnose na pitanja od znacaja za lica sa invaliditetom u Crnoj Gori.

RAZVOJ USLUGA KOJE PODRŽAVAJU ŽIVOT U ZAJEDNICI

Urađeno je mapiranje i analiza usluga socijalni zaštite u svim crnogorskim opštinama i kreirana baza usluga socijalni zaštite. Mapiranje je zabilježilo 150 usluga socijalni zaštite sa 13.821 korisnika.

Predlogom Pravilnika o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Ministarstva rada i socijalnog staranja predloženo je da se organizuje nova Direkcija koja bi se bavila pitanjem razvoja usluga socijalne i dječje zaštite. Sprovedena je evaluacija kvaliteta usluga socijalne zaštite podržanih kroz Projekat i istraživanje o zadovoljstvu korisnika uslugama socijalne zaštite na lokalnom nivou namijenjene kategorijama starih, ženama žrtvama nasilja, OSI i korisnicima psihoaktivnih supstanci. U skladu sa definisanim procedurama i kriterijumima za finansijsku podršku pružaocima usluga socijalne zaštite realizovan je treći krug podrške razvoju lokalnih usluga socijalne zaštite. Finansijska podrška u trećem krugu iznosi 317.630,07 eura za period 04.07.2013-03.06.2014. godine.

Podržane su 23 usluge socijalne zaštite: dnevni centri za stare, usluge personalne asistencije i dnevni centri za osobe sa invaliditetom, sos telefoni, sklonište za žrtve nasilja, usluge porodičnog savjetovaništa, usluge rehabilitacije i resocijalizacije korisnika psihoaktivnih supstanci, pomoć u kući i mobilni timovi za stare sa naglaskom na ruralna područja. Usluge su podržane u opštinama: Bar, Nikšić, Bijelo Polje, Šavnik, Plužine, Mojkovac, Ulcinj, Podgorica i Cetinje. Evidentirana su 3,322 korisnika.

U 2014. godini nastavilo se sa širenjem mreže dnevnih centara u Crnoj Gori. Do sada je osnovano devet dnevnih centara i to u: Bijelom Polju, Nikšiću, Pljevljima, Herceg Novom,

Plavu, Ulcinju, Cetinju, Beranama i Mojkovcu. U 2015. godini vodiće se aktivnosti na otvaranju dnevnih centara u: Podgorici, Baru, Budvi, Kotoru i Rožajama. Osnivanje prvog Dnevnog centra za djecu sa smetnjama u razvoju u Podgorici je pokrenuto kroz zajedničku inicijativu Glavnog grada Podgorica, Ministarstva rada i socijalnog staranja, Delegacije Evropske unije, UNICEF i UNDP. Otvaranje Dnevnih centara u ostalim opštinama zavisice od broja djece sa smetnjama u tim opštinama, kao i planova lokalnih samouprava. Dnevni centri za djecu sa smetnjama u razvoju organizovani su kao javne ustanove socijalne i dječje zaštite čiji su osnivači opštine. Osnivaju se i funkcionišu po sistemu državno-javnog partnerstva a boravak djece se finansira iz Budžeta Crne Gore. Njihova djelatnost je prvenstveno dnevni boravak, socijalizacija djece sa smetnjama u razvoju i njihova inkluzija u zajednicu. U decembru 2014. godine u dnevnim centrima je boravilo ukupno 136 djece. Ove ustanove su izgrađene i opremljene po svim standardima pristupačnosti za lici sa invaliditetom. Takođe, u 2014. godini izgrađena je prva mala grupna kuća za djecu sa smetnjama u razvoju bez roditeljskog staranja u Bijelom Polju.

U 2014. godini potpisan je Memorandum o razumijevanju za osnivanje Male grupne kuće za djecu sa smetnjama u razvoju bez roditeljskog staranja u opštini Bijelo Polje. Ovu uslugu koristiće djece sa smetnjama u razvoju, koja su bez roditeljskog staranja u cilju njihove socijalizacije i integracije u zajednicu na principima jednakih mogućnosti, a u skladu sa njihovim sposobnostima. Nabavljena je i isporučena oprema i namještaj za Malu grupnu zajednicu u Bijelom Polju.

U septembru 2013. godine, Vlada Crne Gore, UNICEF i Delegacija Evropske unije pokrenuli su kampanju "Svako dijete treba porodicu" u cilju promocije osnovnog prava svakog djeteta na život u porodici. Aktivnosti se odvijaju u kontinuitetu i dovele su do smanjenja broja korisnika smještaja djece u JU Dječji dom "Mladost" i povećanja broja djece na porodičnom smještaju-hraniteljstvu. Cilj je da se do 2017. godine smanji ukupan broj djece na institucionalnom smještaju za 30%, a prioritet su djeca od 0-3 godine.

Usluga porodičnog smještaja-hraniteljstva i porodičnog smještaja obezbjeđuje se: djeci i mladima, trudnici, samohranom roditelju sa djetetom do navršene treće godine života, odraslom i starom licu. U decembru 2014. godine na porodičnom smještaju-hraniteljstvu i porodičnom smještaju boravilo je 403 korisnika.

U cilju adekvatnije primjene Pravilnika o bližim uslovima za pružanje i korišćenje usluga porodičnog smještaja-hraniteljstva i porodičnog smještaja, završen je i odštampan Vodič za hranitelje koji je namijenjen i stručnim radnicima u centrima za socijalni rad.

Usluga smještaja pruža se u javnim ustanovama socijalne i dječje zaštite. Usluga smještaja djece bez roditeljskog staranja i djece čiji je razvoj ometen porodičnim prilikama pruža se u JU Dječji dom »Mladost« u Bijeloj, gdje je u decembru 2014. godine

boravilo 93 djece. Usluga smještaja djece i mladih sa poremećajem u ponašanju pruža se u JU Centar »Ljubović« u Podgorici, gdje je u decembru 2014.godine boravilo 13 djece. Usluga smještaja lica sa intelektualnim smetnjama i smetnjama autističnog spektra pruža se u JU Zavod »Komanski most« u Podgorici, gdje je u decembru 2014.godine boravilo 108 lica. Usluga smještaja odraslih lica sa invaliditetom i starih lica pruža se u JU Domu starih »Grabovac« u Risnu, gdje je u decembru 2014.godine boravilo 244 lica i JU Domu starih »Bijelo Polje« u Bijelom Polju, gdje je u decembru 2014.godini boravilo 113 lica. Usluga odmor i rekreacija djece korisnika materijalnog obezbjeđenja i djece bez roditeljskog staranja pruža se u JU »Lovćen« – Bečići, gdje je u ljetnjoj sezoni 2014.godine koristilo 3100 djece, a u zimskoj sezoni 600 djece. Za korisnike za koje se usluga smještaja ne može obezbijediti u Crnoj Gori, obezbjeđuje se u ustanovama van Crne Gore. U ustanovama van Crne Gore u decembru 2014.godine bilo je na smještaju 71 lica. Naznačeni podaci odnose se na broj lica kojima se troškovi smještaja u ustanovu u cjelosti ili dijelom obezbjeđuju iz budžeta države.

U cilju efikasnijeg rada i bolje pristupačnosti pravima iz socijalni i dječje zaštite izvršena je reorganizacija pojedinih centara za socijalni rad imajući u vidu osnivanje novih opština u Crnoj Gori. Takođe, osnovan je novi Centar za socijalni rad za prijestonicu Cetinje, tako da je sada organizovano jedanaest centara za socijalni rad.

U 2014. godine Ministarstvo rada i socijalnog staranja je u saradnji sa UNICEF-om organizovalo susrete sa predstavnicima multidisciplinarnih timova za nasilje u porodici u svim centrima za socijalni rad u cilju izrade Upustva za primjenu Protokola za postupanje u slučajevima nasilja u porodici i nasilja nad djecom.

Sekretarijat za socijalno staranje Glavnog grada je obezbijedio na privremeno korišćenje stambene jedinice kojom rukovoditi NVO „Sigurna ženska kuća“. U cilju unaprjeđenja ovog servisa i poboljšanja uslova boravka žrtava u ovom skloništu, Sekretarijat je po potrebi obezbjeđivao obroke iz Narodne kuhinje Glavnog grada. U toku 2014.godine u skloništu su bile smještene 144 osobe, i to 71 žene i 73 djece. Žrtvama nasilja je osim smještaja pružena pravna i psihološka pomoć i podrška.

Svojom aktivnom ulogom lokalne samouprave postaju sve značajniji činilac razvoja sistema socijalno i dječje zaštite. Njihova uloga je naročito značajna u dijelu razvoja novih usluga. Naime. Zakonom o lokalnoj samoupravi je propisano da opštine, u skladu sa mogućnostima, učestvuju u obezbjeđivanju uslova i unapređenju djelatnosti: zdravstvene zaštite, obrazovanja, socijalno i dječje zaštite, zapošljavanja i drugih oblasti od interesa za lokalno stanovništvo i vrše prava i dužnosti osnivača ustanova koje osnivaju u ovim djelatnostima, u skladu sa zakonom. Lokalne samouprave su osnivači javnih ustanova u socijalnoj i dječjoj zaštiti kao što su:

- dnevni centri za djecu sa smetnjama u razvoju,
- ustanove za odmor i rekreaciju djece,

- ustanove za resocijalizaciju korisnika psihoaktivnih supstanci.

Lokane samouprave, u skladu sa mogućnostima, izdvajaju značajna sredstva za finansiranje različitih oblika socijalno i dječje zaštite kao što su: jednokratna novčana pomoć, pomoć u kuću starim licima, besplatni dnevni obrok, poklon paketi za novorođenčad, odmor i rekreacija djece, pomoć za nabavku školskog pribora i nataj način direktno doprinose smanjenju siromaštva na svojim teritorijama.

Takođe, lokalne samouprave imaju značajnu ulogu u programa koje realizuju nevladine organizacije na način što obezbjeđuju finasijska sredstva za programe NVO ili obezbjeđuju prostor u kojem se odvijaju različite aktivnosti, kao i finasijska sredstava za rad Opštinskih organizacija Crvenog krsta. Za razvoj novih usluga na lokalnom nivou potrebno je obezbijediti dodatne izvore finansiranja.

Jedna od značajnih nadležnosti lokalne samouprave, a koja je u direktnoj vezi sa smanjenjem siromaštva je i nadležnost rješavanje stambene problematike u skladu sa Zakonom o Lokalnoj samoupravi i Zakonom o socijalnom stanovanju.

Javna ustanova za smještaj, rehabilitaciju i resocijalizaciju korisnika psihoaktivnih supstanci čiji je osnivač Glavni grad Podgorica obavlja poslove tercijarne zaštite, tretmana, rehabilitacije i resocijalizacije korisnika psihoaktivnih supstanci. Ustanova obezbjeđuje socijalnu zaštitu korisnika u cilju smanjenja psihofizičkih posljedica usljed dugotrajne upotrebe psihoaktivnih supstanci kroz psihosocijalnu rehabilitaciju, socijalnu reintegraciju u zajednici na ovaj način rehabilitovanih korisnika psihoaktivnih supstanci, okupacioni tretman (radna terapija) i druge mjere iz domena tercijarne zaštite korisnika psihoaktivnih supstanci u cilju unapređenja mentalnog zdravlja. Smještajni kapacitet ustanove je oko 60 korisnika. Rad ustanove se finansira sredstvima obezbijeđenim u budžetu Glavnog grada. Boravak korisnika se finansira na način da Glavni grad obezbjeđuje dvije trećine cijene smještaja, a korisnici participiraju sa jednom trećinom cijene koštanja.

U okviru Medjuopštinskog razvojnog grant program (IPA Komponenta I, Podrška reformi lokalne samouprave III) započela je realizacija projekta: Osigurati rehabilitaciju i resocijalizaciju žena zavisnica od psihoaktivnih supstanci i senzibilisanje muške populacije zavisnika da uđu u tretman. Nositelj projekta :JU za smještaj rehabilitaciju i resocijalizaciju korisnika psihoaktivnih supstanci- Podgorica. Glavni partneri : Glavni grad Podgorica, Zajednica Opština Crne Gore, Opština Nikšić, Opština Tivat, NVO 4 life. Pridruženi partneri : Kancelarije za prevenciju narkomanije u Nikšiću, Tivtu, Danilovgradu, Kotoru, Cetinju i NVO Preporod. Glavne aktivnosti projekta: Jačanje kapaciteta postojećih lokalnih struktura za socijalnu zaštitu i tretman zavisnika : situaciona analiza stanja žena zavisnika, sa naglaskom na ženskim problemima (na početku i kraju projekta) ; uspostavljanje SOS telefona u JU za smještaj, rehabilitaciju i resocijalizaciju zavisnika ; tromjesečno predstavljanje rezultata projekta Odboru za socijalna pitanja Zajednica Opština CG i prosljeđivanje informacija svim opštinskim

sekretarijatima za društvene djelatnosti i njihovim kancelarijama za prevenciju droge ; tri prezentacije programa rehabilitacije servisima za socijalnu i zdravstvenu zaštitu na lokalnom nivou ; izrada stručnog programa rehabilitacije za žene od strane tima stručnjaka iz ove oblasti ; štampanje i distribucija letaka, brošura i plakata o rehabilitacionom programu ; posjeta centru za žene u Hrvatskoj od strane tima stručnjaka zaduženih za izradu stručnog programa ; angažovanje stručnjaka za razvoj poslovnog plana Javne ustanove. Izgradnja Centra za rehabilitaciju i resocijalizaciju žena zavisnica : Objekat za žene je planiran u okviru JU za rehabilitaciju i resocijalizaciju korisnika psihoaktivnih supstanci na lokaciji Kakaricke gore u Podgorici. U sklopu kompleksa već postoji objekat za rehabilitaciju i resocijalizaciju korisnika - muškaraca i izgradnja ovog objekta bi se odvijala kao II faza izgradnje ove JU. Objekat je spratnosti: Pod+Pr+1.Ukupna neto površina je 758.98m². Dio za boravak i smještaj korisnika obuhvata prostorije: 8 soba za smještaj i prostorije za boravak. Ukupna cijena : 516.823€ + 15504€ (2-3% od ukupne cijene izgradnje ide na nadzor radova)+ 5200€ (1% od ukupne cijene izgradnje ide na tehnički prijem radova) = 537 527€. Planirano je da se projekat završi do sredine 2015.godine.

UVOĐENJE SISTEMA KVALITETA U SOCIJALNU I DJEČJU ZAŠTITU

Zakon o socijalnoj i dječjoj zaštiti, u cilju uspostavljanja standarda u socijalnoj i dječjoj zaštiti, propisuje način rada centara za socijalni rad, licenciranje stručnih radnika i pružalaca usluge, akreditaciju programa obuke, odnosno programa pružanja usluge, nadzor nad stručnim radom i inspekcijski nadzor pružalaca usluge i osnivanje Javne ustanove Zavod za socijalnu i dječju zaštitu.

Pravilnikom o organizaciji, normativima, standardima i načinu rada centra za socijalni rad uvodi se voditelj slučaja i supervizor. Pravilnicima o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u centrima za socijalni rad sistematizovaće se radna mjesta voditelja slučaja i supervizora.

Licenciranje je postupak u kome se utvrđuje da li pružalac usluga socijalne zaštite i stručni radnik ispunjavaju kriterijume i standarde za pružanje usluga u oblasti socijalne i dječje zaštite. Zakonom su utvrđene vrste licenci, kriterijumi za izdavanje, obnavljanje i oduzimanje licence, postupak i registri izdatih licenci. Licencu za pružaoaca usluge izdaje Ministarstvo rada i socijalnog staranja, a za stručne radnike Zavod za socijalnu i dječju zaštitu, na period od šest godina. Zakonom se uvodi sistem akreditacije programa obuke namijenjen stručnim radnicima u socijalnoj i dječjoj zaštiti, čime se unaprjeđuje kvalitet usluga. Uspostavljanje sistema akreditacije programa obuke predstavlja jedan od neophodnih uslova za funkcionisanje standardizovanog sistema licenciranja. Akreditacija je postupak u kome se ocenjuje da li program obuke ispunjava utvrđene standarde za akreditaciju. Program obuke akredituje se na period od pet godina, uz mogućnost da akreditacija bude obnovljena.

U funkciji obezbjeđivanja kvalitetnije obuke, predviđena su pravila o suspenziji i oduzimanju akreditacije. Donošenje podzakonskih akata koji se odnose na licenciranje i akreditaciju predviđeno je za 2015. godinu.

U skladu sa Zakonom o socijalnoj i dječjoj zaštiti, prvi put se uvodi socijalna inspekcija, koja će biti organizovana u okviru Uprave za inspekcijske poslove. Zakonom je propisano da je organ uprave nadležan za inspekcijski nadzor u oblasti socijalne i dječje zaštite organizovan u cilju vršenja nadzora nad radom pružalaca usluga. Inspekcijski nadzor se sprovodi preko inspektora socijalne i dječje zaštite. Inspektor socijalne i dječje zaštite samostalan je u radu u granicama ovlašćenja utvrđenih zakonom i propisima donešenim za sprovođenje zakona i lično je odgovoran za svoj rad. Rad inspekcije doprinjeće poboljšanju kvaliteta rada pružaoca usluga, što će pozitivno uticati da se korisnicima usluga pružaju usluge u skladu sa utvrđenim standardima.

U 2014. godini Uredbom Vlade Crne Gore osnovan je Zavod za socijalnu i dječju zaštitu. Zavod za socijalnu i dječju zaštitu je samostalan organ uprave, čija djelatnost je utvrđena Zakonom o socijalnoj i dječjoj zaštiti i Uredbom o organizaciji i načinu rada državne uprave.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji, utvrđena je organizacija u cilju efikasnijeg i efektivnijeg ostvarivanja procesa rada u Zavodu, prema kojoj se poslovi organizuju u okviru dva Odjeljenja i jedne Službe.

Poslovi u okviru **Odjeljenja za razvoj i stručnu podršku** se odnose na: savjetodavne, istraživačke i stručne poslove u oblasti socijalne i dječje zaštite; praćenje kvaliteta stručnog rada i usluga u ustanovama socijalne i dječje zaštite; pružanje stručne supervizijske podrške radi unaprjeđenja stručnog rada i usluga socijalne i dječje zaštite; istraživanje socijalnih pojava i problema, djelatnosti i efekata socijalne i dječje zaštite; izradu analiza i izvještaja i predlaganje mjera za unaprjeđenje u oblasti socijalne i dječje zaštite; razvijanje sistema kvaliteta u socijalnoj i dječjoj zaštiti, koordiniranje razvoja standarda usluga i predlaganje nadležnom organu državne uprave unaprjeđenje postojećih i uvođenje novih standarda; učešće u izradi, sprovođenju, praćenju i ocjeni efekata primjene strategija, akcionih planova, Zakona i drugih propisa koje se odnose na razvoj djelatnosti socijalne i dječje zaštite; kao i druge poslove koji su mu određeni u nadležnost. U ovom Odjeljenju sistematizovana su radna mjesta za 6 izvršilaca.

Poslovi u okviru Odjeljenja za unaprjeđenje kapaciteta stručnih radnika se odnose na: uspostavljanje sistema stalnog profesionalnog razvoja kadrova u oblasti socijalne i dječje zaštite; stručne i organizacione poslove u postupku akreditacije programa obuke, odnosno programa pružanja usluga kojima se obezbjeđuje stručno usavršavanje stručnim radnicima i stručnim saradnicima i pružaocima usluga; licenciranje stručnih radnika i izdavanje licence za rad, u skladu sa Zakonom o socijalnoj i dječjoj zaštiti; donošenje Etičkog kodeksa za zaposlene u oblasti socijalne i dječje zaštite;

organizovanje stručnog usavršavanja stručnih radnika i stručnih saradnika; izradu publikacija, monografija, časopisa i zbornika radova, stručnih priručnika, vodiča, informatora, studija i primjera dobre prakse; informisanje stručne i šire javnosti o sprovođenju socijalne i dječje zaštite; ukazivanje na potrebe i probleme korisnika, a posebno korisnika iz osjetljivih društvenih grupa; kao i druge poslove koji su mu određeni u nadležnost. U ovom Odjeljenju sistematizovana su radna mjesta za 6 izvršilaca.

U Službi za opšte poslove i finansije obavljaju se poslovi koji se odnose na: izradu opštih akata Zavoda; pripremu i objedinjavanje programa i planova rada i izvještaja o radu Zavoda; pripremu pojedinačnih akata o ostvarivanju prava iz radnog odnosa zaposlenih; pripremu i zaključivanje ugovora sa fizičkim i pravnim licima, stručne i administrativne poslove; kancelarijske poslove; pripremu akata za obračun zarada, naknada i drugih primanja zaposlenih; materijalno finansijske poslove; izradu finansijskih iskaza; javne nabavke; blagajničko poslovanje i vođenje finansijskih statistika. U Službi su sistematizovana radna mjesta za 6 izvršilaca.

U 2014.godini donijet je Pravilnik o bližim uslovima za pružanje i korišćenje usluga porodičnog smještaja-hraniteljstva i porodičnog smještaja („Sl.list CG, broj 19 /14).Ovim pravilnikom propisuju se bliži uslovi za pružanje i korišćenje usluga porodičnog smještaja-hraniteljstva i porodičnog smještaja, normativi i minimalni standardi usluga, procjena podobnosti lica za pružanje usluga, program i način sprovođenja obuke, pružanje stručne podrške, kao i naknadu troškova porodičnog smještaja-hraniteljstva i porodičnog smještaja i naknadu za rad pružaoca usluge.

U 2014.godini donijet je Pravilnik o bližim uslovima za pružanje i korišćenje, normativima i minimalnim standardima usluge smještaja u prihvatilištu-skloništu („Sl.list CG, broj 26 /14). Pravilnikom je propisano je da se usluga smještaja u prihvatilištu-skloništu obezbjeđuje:djetetu koje je žrtva zlostavljanja, zanemarivanja, nasilja u porodici i eksploatacije ili kod kojeg postoji opasnost da će postati žrtva; djetetu koje se zatekne van mjesta prebivališta bez nadzora roditelja, usvojioca ili staratelja; djetetu sa poremećajima u ponašanju; djetetu koje je žrtva trgovine ljudima; odraslom i starom licu koje je žrtva zlostavljanja, zanemarivanja, nasilja u porodici i eksploatacije ili kod kojeg postoji opasnost da će postati žrtva; odraslom i starom licu koje je žrtva trgovine ljudima; odraslom i starom licu koje je beskućnik;djetetu, odraslom i starom licu kojem je usljed posebnih okolnosti i socijalnog rizika potreban smještaj.

U 2014.godini donijet je Pravilnik o bližim uslovima za pružanje i korišćenje usluga, normativima i minimalnim standardima usluga smještaja djece i mladih u ustanovu i malu kućnu zajednicu („Sl.list CG, broj 43 /14). Pravilnikom je propisano da su korisnici smještaja: dijete bez roditeljskog staranja; dijete čiji je razvoj ometen porodičnim prilikama;dijete sa smetnjama u razvoju i dijete sa poremećajima u ponašanju.

U 2014.godini donijet je Pravilnik o bližim uslovima za obrazovanje, sastav i način rada socijalno ljekarske komisije („Sl.list CG, broj 44 /14) propisano je da komisije obrazuje Ministarstvo rada i socijalnog staranja kao prvostepenu i drugostepenu a takođe je propisan sastav i mandat komisije, rad komisije i druga pitanja od uticaja na rad komisije.

U 2014.godini donijet je Pravilnik o medicinskim indikacijama za ostvarivanje prava na materijalno obezbjeđenje, dodatka za njegu i pomoć, ličnu invalidninu i naknadu zarade za rad sa polovinom punog radnog vremena („Sl.list CG, broj 58 /14) propisane su medicinske indikacije,odnosno oboljenja koja su osnov za ostvarivanje navedenih prava.

U 2014.godini donijet je Pravilnik o bližim uslovima za pružanje i korišćenje, normativima i minimalnim standardima usluge smještaja odraslih i starih lica („Sl.list CG, broj 58 /14). Pravilnikom je propisano da se usluge smještaja obezbjeđuju odraslom i starom licu: sa invaliditetom; koje je žrtva zanemarivanja, zlostavljanja, eksploatacije i nasilja u porodici ili kod kojeg postoji opasnost da će postati žrtva;koje je beskućnik i kojem je usljed posebnih okolnosti i socijalnog rizika potreban odgovarajući oblik socijalne zaštite.

U 2014.godini donijet je Pravilnik o službenoj legitimaciji stručnih radnika centra za socijalni rad („Sl.list CG, broj 59 /14).Pravilnikom je propisano da legitimaciju izdaje direktor centra za socijalni rad,oblik legitimacije, prestanak korišćenja legitimacije i dr.

U cilju stručnog usavršavanja, radi održavanja i unaprijeđivanja profesionalnih kompetencija i kvaliteta stručnog rada, u 2014. godini organizovane su sljedeće obuke:

- Obuka o pravnoj zaštiti djece sa fokusom na starateljstvo za više od 40 zaposlenih u centrima za socijalni rad i predstavnike Ministarstva rada i socijalnog staranja;

- Obuka stručnih radnika o pripremi djece prilikom promjene smještaja: za zaposlene u Resursnom centru „Podgorica“, za 22 predstavnika komisija za usmjeravanje djece sa posebnim obrazovnim potrebama, za 26 zaposlenih u centrima za socijalni rad i za 10 zaposlenih u JU Dječjem domu „Mladost“ u Bijeloj;

- Obuka za stručne radnike centara za socijalni rad koji imaju sertifikate za obuku hraniteljskih porodica kao i prve obuke sa hraniteljima.

Osnovna i napredna obuka 19 stručnih radnika centara za socijalni rad o metodologiji vođenja slučaja i Obuka o metodologiji vođenja slučaja za predstavnike Ministarstva rada i socijalnog staranja, Zavoda za socijalnu i dječju zaštitu i direktore Centar